

Mycoplasma-infection käytännön urheilulääkärin silmin

Harri Hakkarainen
Lääketieteen lisensiaatti
Liikuntatieteen maisteri
Urheilulääkäri ja -valmentaja

Omaa taustaa

- * Ensin valmentaja (yleisurheilu)
  - * Valmentajakokemus 24 vuotta (6 eri lajia)
  - * 3 olympialaiset, 16 MM / EM-kisat
- * Sitten liikuntatiedettä + sen opetusta Jyväskylässä
  - * Samalla pituushypyn ja 3-loikan päävalmentaja
- * Sitten lääkkiseen
  - * Rahoitin opintoja jääkiekon fyysisen kunnon valmentajana
- * Jääkiekkomaajoukkueessa V:sta 2006
- * Lisäksi
  - * Hiihtomaajoukkue, lentopallomaajoukkue, yleisurheilumaajoukkue, mäkihyppymaajoukkue, McLaren/RedBull F1, KHL:ssa 2 vuotta, nyt Terveystalo Sportin terveystarkastusvastaava + Jokereissa ja jääkiekkomaajoukkueessa

Mycoplasman kertausta

- * Alun perin luultiin sen olevan parasiitti tai sieni
  - * Siksi on isännän kanssa kohtuu hyviä ”kamuja”
- * Ei solukalvoa
  - * Esim. penisilliinit tms. eivät tehoa
- * Pieni koko (yksi pienimmistä)
  - * Vaikea puolustuskyvyn heti havaita
- * Muoto voi vaihdella
  - * ”piiloutumiskyky”

Myvoplasman kertausta

- * Pystyy ”ryömiskelemään”
  - * ”karkailee” joskus puolustusjärjestelmältä
- * Geenirakenne lyhyt ja ”yksinkertainen”
  - * Voi käyttää isäntäänsä apuna rakentamaan tarvittavia proteiineja
  - * Puolustusjärjestelmä ”voi jopa luulla omaksi pojakseen”
- * Pienen vuoksi voi olla laboratoriossakin joskus vaikea havaita
  - * ”Voi mennä ohi analyyseissä”

Mycoplasma – muotia vai todellisuutta ?

- * Pitkä historia urheilun parissa
  - * Yli 100 v sitten havaittu
- * Epidemia ”normaali väestössä” 2-5 vuoden välein
  - * Yleensä ei aiheuta ”normaaliväestölle” juurikaan ongelmia
  - * Yskä, lievä lämpö, lihas-/nivelsäryt = ”flunssa”
  - * Siksi ei ole kiinnitetty sen enempää huomiota
- * Paranee pääasiassa itsestään
  - * Tietyt urheilijaryhmät hieman poikkeus
  - * Poikkeus johtuu osittain urheilijoista itsestään ja osittain bakteerista

Käytännön kokemuksia

- * Tietoisuus muoti-ilmiön lailla n. 10 v välein
- * Pidetään vaarallisena ja kulovalkean tavoin leviävänä
- * ”Alttiita urheilijaryhmiä”
  - * Hiihtäjät
    - * Kylmä ilma ja kova hengitysteiden kuorma
  - * Kestävyysjuoksijat tai -urheilijat
    - * Kova hengitysteiden kuorma
  - * Jääkiekkoilijat
    - * Jäähallin ilma, hygienia ja ryhmä (vrt puolustusvoimat)
  - * Uimarit
    - * Uimahallin ilma ja kova hengitysteiden kuorma

Käytännön kokemuksia

- * Tullaan liian vastaanotolle myöhään, koska oireet ovat niin ”vaisut”
  - * Tällöin urheilija on jo usein immunologisessa alipalautumistilassa (ks. Myöhemmin)
- * Tullaan vastaanotolle varman diagnoosin kera
  - * Kun ei kulje, täytyy olla mycoplasma kun kaverillakin oli
- * Ei osata tulkita laboratoriotuloksia
  - * IgM – pääasiassa tuoreen merkki
  - * IgG – pääasiassa jo vanhan merkki, mutta voi olla subkliinisenkin merkki, jos arvo on yli 100

Immunologinen alipalautumistila

- * Pitkään jatkunut piilevä infektio lievine oireineen
- * Urheilija harjoitellut normaalisti
- * Elimistö ”priorisoi” voimavarat infektion hoitoon
  - * Proteiinisynteesi ja energia menee Mycoplasman eliminoimiseen eikä harjoituksesta palautumiseen
- * Koska proteiinisynteesi ja energiantuotto voi olla kuukausiakin infektion taltuttamisessa, VOI SYNTYÄ IMMUNOLOGINEN ALIPALAUTUMISTILA
  - * = palautuminen harjoituksista on vajavainen
  - * Oireet samat kuin klassisessa ylikuormitustilassa

Immunologinen alipalautumistila

* Oireita

- * Syke normaali korkeampi eikä palaudu normaalisti
- * Astman kaltaiset hengitystieoireet
- * Irtiotto ja voimataso on ”kadonnut”
- * Lihas- ja nivelkipujakin ajoittain
- * Poikkeava väsymys
- * Oireet voivat olla hyvin moninaiset ja itse epäilen usein tätä, jos oirekuva on jatkunut muuten urheilullisesti elävällä yli kuukauden

Miten toimim ?

- * Urheilullisuuspäiväkirja
  - * Harjoittelu, lepo, ravinto ja elämän muutokset analyysiin
- * Verikoe
  - * Usein sekä TVK (jos aiemmin otettu referenssi), mycoplasma, että keuhkoklamydia, EKG (jos aiemmin otettu referenssi)
- * Vastaanotolla sekä urheilija että taustaryhmästä joku (mielellään valmentaja)

Miten toimin ?

- * Tulosten tultua
  - * EI HOITAJAN TAI LABRAN TULOSTEN OMA TULKINTA
  - * IG-TASOJEN TULKINTA EI OLE HELPPOA
  - * Tulokset + oireet + oireiden kesto + laji + urheilullisuuspäiväkirja
  - * Jos ei ole muuta selittävää tekijää alipalautumiselle ja IgM on koholla tai IgG on yli 100, aloitan antibiootin + ”tukevan lääkityksen”
    - * Doksisykliini / Kalitromysiini + Flavamed + Singulair

Miten toimin ?

- * SELITYS JA RAUHOITTELU
- * Antibioottikuuri 3 viikkoa
- * Flavamed 5-8 päivää
- * Singulair (Montelukast) 10 mg 2 kk

Miten toimin ?

- * Harjoittelu kuurin aikana PPP tai syke n. 120-130
- * Harjoittelu kuurin loputtua
  - * Niin kauan kuin oireet kestäneet, yhtä kauan nouseva harjoituskuorma
  - * 4 viikkoa oireita =
    - * 1) vain PPP+120-130
    - * 2) 75% PPP+120-130
    - * 3) 50% PPP+120-130
    - * 4) 25% PPP+120-130
    - * 5) kontrolli ja yleensä normaali harjoittelu
  - * Tarvittaessa infektioastmakontrolli, jos siihen epäily

Yhteenveto

- * Hysteriaa enemmän kuin totuutta
- * Urheilijan kohdalla tarkka anamneesi ja tulosten tulkinta
- * Radikaali hoito tarvittaessa
- * Selitys tärkeä
- * Harjoitusohjeet tärkeimmät
- * Kontrollit ja jatkotutkimukset tarvittaessa
- * Uusii em. Lajeissa herkästi, jos ”hurjastellaan”

*KIITOS